

SYLLABUS I LËNDËS: LETËRSI POPULLORE

Të dhëna bazike të lëndës:	
Universiteti:	Universiteti “Ukshin Hoti” Prizren
Njësia akademike:	Fakulteti i Filologjisë
Titulli i lëndës:	Letërsi popullore
Programi:	Gjuhë dhe letërsi shqipe
Niveli:	Bachelor
Statusi lëndës:	Obligative (O)
Viti i studimeve:	Viti I, Semestri I
Numri i orëve në javë:	2 +1
Vlera në kredi – ECTS:	5
Koha / lokacioni:	Semestri dimëror
Mësimdhënësi i lëndës:	Prof. ass. dr. Manjola Brahaj Halili
Të dhënat kontaktuese:	manjola.brahaj@uni-prizren.com
Përshkrimi i lëndës:	Programi i kësaj lënde parasheh letërsinë popullore të botuar që nga fillimet (1736) e deri më sot. Në programin e kësaj lënde përfshihet letërsia popullore (gojore) sipas zhanreve duke filluar nga këngët ritualistike të motmotit dhe familjare, këngët lirike të dashurisë, të gjitha modelet e epikës gojore, baladat popullore, legjendat dhe këngët historike, si dhe prozën popullore shqiptare të seleksionuar sipas zhanreve. Në fillim do të trajtohet e gjithë struktura artistike e tregimeve gojore legjendare, të përrallave, gojedhënave dhe legjendave në prozë, për të vazhduar më tutje me botën e prozës realiste siç janë: tregimet novelistike, kallëzimet, dhe tregimet humoriatike, përkatësisht anekdotat e gjëgjëzat. Programi do të përmbajë njohuri dhe informacione të plota dhe të thelluara në lidhje me mbledhjen e folklorit, studimin, llojet e tij, rolin dhe rëndësinë që ka në zhvillimin e letërsisë së kultivuar, si dhe autorët më të rëndësishëm që kanë kontribuar në lindjen dhe zhvillimin e folkloristikës shqiptare.
Qëllimi i lëndës:	Qëllimi i këtij kursi është që studentët të përvetësojnë e zhvillojnë njohuritë dhe aftësitë e tyre për mbledhjen, studimin dhe rolin e letërsisë popullore në zhvillimin dhe kuptimin e letërsisë në përgjithësi. Në mënyrë të veçantë studentët do të mund të lexojnë, komentojnë, analizojnë dhe interpretojnë tekste e vepra të kësaj letërsie, gjëgjësisht, këngë epike e legjenda, këngë historike, këngë të dashurisë, këngë dasmash, ninulla, vaje, anekdota, gjëgjeza etj. Ky kurs ka për qëllim gjithashtu që të pajisë studentët me njohuritë kryesore dhe më të rëndësishme të kësaj letërsie, si baza e zhvillimit dhe avancimit të letërsisë së kultivuar.
Rezultatet e të nxënit:	Gjatë dhe pas përfundimit të këtij kursi, studentët: • përshkruajnë tiparet e llojeve të ndryshme të krijimtarisë popullore; • përkufizojnë dhe dallojnë nga njëra – tjetra llojet e ndryshme të krijimtarisë popullore;

	• analizojnë vlerat artistike të kësaj letërsie; • interpretojnë dhe vlerësojnë ndërtimin, strukturën dhe idetë e veprave të ndryshme të letërsisë popullore; • zbatojnë në praktikë njohuritë e fituara në veprimtaritë e tyre profesionale dhe kërkimore;		
Ngarkesa e studentit (duhet të korrespondoj me rezultatet e të nxënit të studentit)			
Aktiviteti	Orë	Ditë/javë	Gjithsej
Ligjërata	2	15	30
Ushtrime teorike/laboratorike	1	15	15
Punë praktike	1	2	2
Kontaktet me mësimdhënësin/konsultimet	1	15	15
Kollokfiume, seminare	1	2	2
Detyra të shtëpisë	1	15	15
Koha e studimit vetanak të studentit (në bibliotekë ose në shtëpi)	1	20	20
Përgatitja përfundimtare për provim	2	5	10
Koha e kaluar në vlerësim (teste,kuis,provim final)	4	2	8
Projektet, prezantimet ,etj	2	4	8
Totali			125 orë (5 ECTS)
Metodologjia e mësimdhënies:	Mësimi realizohet nëpërmjet ligjëratave, ushtrimeve, debateve dhe seminareve me metodat bashkëkohore. Do përdoren edhe punë me grupe, punë dyshe, diskutime rreth teorive, analiza praktike tekstesh etj Raporti ndërmjet pjesës teorike dhe praktike të studimit 45 % 55 %.		
Metodologjia e vlerësimit:	Vlerësimi i studentëve bazohet në punën, aktivizimin, frekuentimin, kolekviumet dhe punimin e prezantuar në përmbyllje të semestrit. 1. Testi i parë: 1-40% 2. Testi i dytë: 1-40 % 3. Prezantimet studentore – 10%, 4. Vijimi i rregullt dhe aktiviteti në klasë: 10% 5. Totali: 100 % (Vlerësimi në pikë: 01-50= 5, 51-60 = 6, 61-70 = 7, 71-80 = 8, 81-90 = 9, 91-100=10)		
Literatura			
Literatura primare:	Gjergj Zhej: Folklori shqiptar, SHBLU, Tiranë 2004.		

	Demush Shala: Letërsia popullore, Prishtinë 1988.
Literatura shitesë:	Manjola Brahaj Halili: Albanian and slavic eposes: Problems of antiquity key and debated points, Journal of Literature, Languages and Linguistics, Vol.50, 2018. Agron Xhagolli: Klasifikimi i prozës popullore, Tiranë, 2001. Anton Çeta: Kërkime folklorike, Prishtinë, 1981. Qemal Haxhihasani: Hyrje në: Epika legjendare (Cikli i kreshnikëve), Tiranë 1966. Shaban Sinani: Mitologji në eposin e kreshnikëve, Argeta LMG, Tiranë 2000. Muzafere Mustafa: Proza gojore – Teksti dhe konteksti, Prishtinë, 2005. Gjergj Zheji: Bazat e vargëzimit shqiptarë-Vargu i këngëve kreshnike, Prishtinë 1990.

Plani i dizajnuar i mësimi:		
Java	Ligjërata	Ushtrime
Java e parë:	Letërsia popullore – vështrim i përgjithshëm	Diskutime rreth përkufizimit dhe rolit të letërsisë popullore
Java e dytë:	Zanafilla e letërsisë popullore. Historia e folkloristikës shqiptare	Diskutime rreth folkloristikës dhe origjinës së letërsisë popullore.
Java e tretë:	Festat dhe këngët e motmotit. Ritet e lindjes dhe ninullat në letërsinë popullore shqipe	Diskutime për festat e motmotit dhe lexime, komente të ninullave
Java e katërt:	Ritet dhe këngët e dasmës . Ritet e vdekjes dhe vajet në letërsinë popullore shqipe.	Lexime dhe komentime të këngëve të dasmave dhe të vajeve të ndryshme
Java e pestë:	Këngë e dashurisë dhe këngët shoqërore.	Diskutime për këngët e dashurisë dhe tiparet e tyre dalluese
Java e gjashtë:	Këngët epike – vështrim i përgjithshëm.	Lexime, analiza dhe komente për këngët epike
Java e shtatë:	Këngët legjendare – vështrim i përgjithshëm: (Legjendat; e muosjes, e vëllait të vogël, e rinjohjes dhe e vëllavrasjes etj)	Lexime, diskutime dhe krahasime rreth legjendave dhe versioneve të tyre
Java e tetë:	Testi i parë vlerësues	Diskutime dhe konsultime rreth rezultateve të arritura
Java e nëntë:	Këngët e epikës historike – vështrim i përgjithshëm: Këngët e luftës së Kosovës Këngët për Skënderbeun	Analizë dhe diskutime për këngën e luftës së Kosovës
Java e dhjetë:	Epika historike popullore në shekujt XVI – XVIII: Këngë për principatën e bushatëve; Këngë të periudhës së Ali Pashë Tepelenës;	Lexime për këngët e principatave dhe të Ali Pashë Tepelenës, tipare dhe veçori dalluese

	<i>Epika historike rreth Tanzimatit</i>	
<i>Java e njëmbëdhjetë:</i>	<i>Epika historike e gjysmës së dytë të shekullit të XIX dhe të fillimit të shek. XX:</i> <i>Këngët e nizamëve</i> <i>Këngët e kaçakëve</i>	<i>Lexime dhe komente rreth këngëve të kaçakëve dhe nizamëve</i>
<i>Java e dymbëdhjetë:</i>	<i>Përrallat</i> <i>Përrallat shqiptare</i> <i>Përrallëzat popullore</i>	<i>Diskutime rreth përrallave, origjinës dhe rolit të tyre didaktiko – moralizues</i>
<i>Java e trembëdhjetë:</i>	<i>Anekdotat</i> <i>Legjendat popullore në prozë</i>	<i>Lexime, shembuj dhe raste të përdorimit të humorit në folklor.</i> <i>Lexime anekdotash</i>
<i>Java e katërbëdhjetë:</i>	<i>Proverbat popullore</i> <i>Kashelashat</i>	<i>Proverbat popullore dhe roli i tyre filozofiko – artistik</i>
<i>Java e pesëmbëdhjetë:</i>	<i>Testi i dytë vlerësues</i>	<i>Diskutime dhe konsultime rreth rezultateve të arritura</i>
Politikat akademike dhe kodi i sjelljes		
Nuk do të ketë kurrfarë tolerime për “huazim” nga interneti apo kudo tjetër. Punimet e njejta apo të ngjajshme gjithashtu do të ndëshkohen. Rekomandohet që punimet që dorëzohen të jenë të shkruara me kompjuter. • Studentët duhet t’u përbahen rregullave të përcaktuara sipas Statutit të UPZ-së dhe rregulloreve dhe vendimeve të miratuara nga Senati i UPZ-së dhe këshilli mësimor. • Pritet që secili student të vijë me kohë. • Nga çdo student pritet që të marrë pjesë në çdo ligjeratë. • Për shkak të natyrës dhe mënyrës së mësimin në këtë lëndë, ardhja në mësim dhe pjesëmarrja aktive në diskutim është me rëndësi të veçantë.		